Koncerny v komunitárním právu: Analýza a náměty pro rekodifikaci

Koncernové právo je i přes svůj význam a dlouhověkost naší právní vědou poněkud opomíjeno. Neprávem stojí ve stínu naléhavějších ekonomických a právních otázek obchodního práva. Avšak v době dynamického vývoje, v rámci kterého dochází k evoluci hospodářské struktury, integraci a globalizaci, by měla česká právní věda této problematice věnovat náležitou pozornost.

</br>
Následující text je výňatkem z knihy autora Tomáše Doležila Koncerny v komunitárním právu: Analýza a náměty pro rekodifikaci, Auditorium 2008

Koncern v kontextu modernizace evropského práva obchodních společností

autor: ***Tomáš Doležil***

4.1. Koncernové právo pro Evropu

Projekt koncernového práva pro Evropu, vypracovaný odborníky pod názvem Forum Europaeum pro koncernové právo, si zaslouží mimořádnou pozornost. Odborníci analyzovali situaci koncernového práva v Evropě a nabídli konkrétní řešení jednotlivých právních institutů spojených s právem podnikatelských seskupení. Východiska pro analýzu byla následující:

a. koncerny jsou daným faktem, funkční ekonomickou jednotkou a právní realitou,

b. rozdíly v právních úpravách členských států EU jsou značné, což objektivně brání prosazení systematického koncernového práva na evropské úrovni,

c. téměř ve všech členských státech EU existuje bohatá judikatura k právním problémům podnikatelských seskupení,

d. v mnoha členských státech plní roli ex ante koncernu nabídky převzetí.[1]

Význam koncernového práva jako takového je dle studie v různých členských státech vnímán odlišně a systematická úprava koncernového práva není všude brána jako nutnost. Samostatné odvětví koncernového práva je chápáno spíše jako specificky německá cesta, kterou následovaly vybrané státy s tím, že mnohé členské státy EU spoléhají na obecná ustanovení občanského práva, práva obchodních společností a úpadkového práva, obsahující případně *lex specialis* pro účely podnikatelských seskupení. Dle názoru vybraných odborníků nelze tvrdit, že samostatné koncernové právo německého typu je účinnější než obecná právní úprava. Koncerny resp. podnikatelská seskupení se totiž etablovaly jako velmi komplexní, nicméně legitimní formy podnikatelských aktivit, jejichž účelem může být i omezení ručení a docílení dalších efektů, především za účelem financování.

Forum se zamýšlelo nad metodami harmonizace koncernového práva. Experti stáli před základní otázkou, zda Evropa potřebuje koncernové právo, a pokud ano, jaké a na jaké úrovni. Koncernové právo totiž může ale nemusí být regulováno na komunitární úrovni. Ve své analýze experti nedoporučují, aby se jednalo o harmonizaci komplexní, nýbrž jen takovou, která odstraní překážky pro vytváření koncernů ve vnitřním trhu. Jde o to zajistit *equal legal playing field* s tím, že zbytek má být ponechán soutěži právních řádů členských států.[2] V této souvislosti bylo doporučeno upřednostnění

regulace základních otázek, resp. jádra celé problematiky, jež nelze směšovat s rámcovými směrnicemi nebo minimální harmonizací. Důležité je plně harmonizovat jednotlivé oblasti koncernového práva, přičemž zbytek může být ponechán členským státům při respektování principu soutěže právních řádů. Právní úprava na komunitární úrovni má být potřebná pouze tam, kde chybějící nebo nefunkční koncernové právo členských států vytváří překážky pro fungování vnitřního trhu, zejména z hlediska přístupu na trh. Jinými slovy, nejde o to nalézt minimální a maximální normy v oblasti koncernového práva, ale nalézt ty oblasti, ve kterých by se mohlo jednat o úplnou resp. částečnou regulaci.[3]

Podobně jako tato práce se návrhy Fora zaměřily na aspekty v oblasti práva obchodních společností. Odborníci si dali za cíl představit minimální standardy pro vedení podnikatelského seskupení, ochranu investorů, menšinových společníků a věřitelů dceřiných společností. Přístup Fora byl odlišný od návrhů Deváté směrnice. Úkolem bylo řešit jednotlivé problémy s cílem standardizace jednotlivých dílčích aspektů vykazujících potřebu regulace v souvislosti s uskutečněním vnitřního trhu. Experti rovněž neomezili své návrhy pouze na akciovou společnost a s odkazem na skutečnost, že koncerny se týkají více forem, vztáhli své návrhy na akciové společnosti, komanditní společnosti na akcie a společnosti s ručením omezeným.

4.1.1. Pojem podnikatelského seskupení a koncernu

Autoři studie upozorňují, že pojem koncernu resp. podnikatelského seskupení je mnohoznačný a že v různých jurisdikcích vyvolává odlišné představy. Pojem koncernu je spíše chápán jako pojem německého práva, případně je spojen s návrhy Deváté směrnice. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout, že se jedná o pojem otevřený s nepevnými obrysy obecně známého problému. Dále bylo poukázáno na to, že komunitární právo používá v různých právních předpisech pojem spojených subjektů či rozhodujícího vlivu tak, jak jsem upozornil výše. Současně bylo poukázáno na to, že nejčastějším termínem používaným v komunitárním právu, je pojem „kontroly“ tak, jak je především zachycen v Sedmé směrnici a také jak je znám v právních řádech členských států, zejména v Belgii, Anglii, Francii, Itálii a Španělsku. Oproti tomu je méně rozšířen pojem ovládání a jednotného řízení. Oba pojmy jsou na rozdíl od pojmu kontrola založeny více na materiálních předpokladech než na formálních znacích. Sedmá směrnice ukládá zavedení pojmu kontroly do právních řádů členských států, avšak ponechává prostor pro zakotvení dalších pojmů koncernového práva, jako je právě ovládání a jednotné řízení. Právě pojem kontroly ve smyslu Sedmé směrnice má být základem pro definování pojmu „podnikatelské seskupení“ či „koncern“ s tím, že členským státům EU má být umožněno další prohloubení této právní úpravy.

4.1.2. Publicita koncernu

Velkou pozornost věnují autoři studie publicitě informací v koncernu v návaznosti na Sedmou a také Čtvrtou směrnici. Publicitu vnímají jako preventivní opatření a nástroj k šíření vhodných informací jak pro osoby stojící mimo koncern, tak pro jednotlivé členy koncernu. Současná úprava Sedmé směrnice je považována za nedostatečnou vzhledem k uznání existence koncernu na vnitřním trhu. Za tímto účelem se navrhuje celá řada dílčích opatření a vylepšení směřujících k lepší přehlednosti informací ve vztahu k vedoucímu koncernu, jako je oddělené posuzování majetku, finanční situace a výnosů jednotlivých členů koncernu. Velký význam má připadnout především výroční zprávě sestavované vedoucím koncernu. Naopak jednotliví členové koncernu mají mít přístup k informacím ovlivňujícím jejich postavení v rámci koncernu. Za tímto účelem navrhují autoři zvážit začlenění následujících povinných informací do výroční zprávy: identita ovládající společnosti, rizikový

organigram, jména osob zastupujících vedoucí koncernu v orgánech koncernové společnosti včetně uvedení dvojitých mandátů, hospodářská politika celého koncernu v souvislostech s aktivitami samotné koncernové společnosti, rizika vyplývající z členství v koncernu včetně převzetí ručení či jiných závazků apod. Současně se nemá rozlišovat mezi tím, zda jsou podíly koncernové společnosti celé v držení koncernu nebo zda existují mimostojící společníci. Aby mohly mít koncernové společnosti možnost získat uvedené informace, autoři navrhují, aby pro ovládající osobu byla zavedena zákonná povinnost na poskytnutí informací. Základem poskytnutých informací musí být informace o politice koncernu vůči dotčené koncernové společnosti a její role uvnitř skupiny. To má mít především význam v návaznosti na možnost zavedení Rozenblumova konceptu, o kterém bude pojednáno níže.

4.1.3. Obchodní vedení v koncernu

Jádrem problematiky koncernu je možnost legálně ovlivňovat obchodní vedení podřízené společnosti. Přístupy v této oblasti jsou v členských státech EU velmi odlišné. Jednu stranu zastupuje německý přístup pojetí koncernu, umožňující upřednostnění zájmů podnikatelského seskupení na úkor zájmů jednotlivé koncernové společnosti při smluvním koncernu, druhou pak absence specifické regulace koncernu v jiných členských státech EU.

V přímém srovnání se ocitly dva odlišné koncepty pojetí koncernového práva. Na jedné straně je to tzv. Rozenblumův koncept francouzského *Cour de Cassation*. Francouzský koncept se snaží vyvážit zájmy koncernové společnosti uvnitř skupiny s celkovým zájmem skupiny. Jedná se o jakýsi kompromis, při kterém ztrácí koncernová společnost absolutní integritu, nicméně není zcela obětována zájmu celku.[4] Rozdíl oproti německému systému spočívá především v systému vyrovnání újmy v důsledku začlenění do koncernu a dále v okamžiku nastoupení právních následků. Zatímco soudy ve Francii přezkoumávají existenci předpokladů pro vznik odpovědnosti pro každý jednotlivý případ, nejsou v Německu (a také v jiných jurisdikcích následujících německý model) rozhodnutí v tomto ohledu známá. To platí také o České republice.

Z těchto důvodů se rozhodli experti skupiny Forum Europaeum pro koncernové právo dát přednost Rozenblumovu konceptu a navrhli možný text směrnice:

a. Jestliže následuje statutární orgán koncernové společnosti obchodní politiku koncernu a není-li takové jednání v souladu s podnikatelským uvážením vlastní společnosti, nejedná statutární orgán v rozporu se svými povinnostmi, jestliže:

(i) je podnikatelské seskupení vyváženo a pevně strukturováno,
(ii) koncernová společnost je začleněna do ucelené a dlouhodobé obchodní politiky podnikatelského seskupení, a
(iii) statutární orgán se může, s přihlédnutím ke všem okolnostem, domnívat, že nevýhody plynoucí z takového spojení (zejména s ohledem na obětování jiných obchodních příležitostí) budou v dohledném čase vyrovnány výhodami plynoucími ze spojení. K nevýhodám ve smyslu věty první nepatří takové, které ohrožují samotnou existenci koncernové společnosti (zejména odčerpání nezbytné likvidity).

b. Dodržení předpokladů podle odst. 1 je třeba dokládat; na jejich základě informuje statutární orgán valnou hromadu o uplatnění možnosti podle odst. 1. Podrobnosti upraví členské státy.

c. Členské státy jsou povinny zavést vhodné sankce a pravidla na ochranu menšinových společníků pro případ, že v koncernové společnosti je uplatňována společná obchodní politika v zájmu koncernu, aniž jsou splněny předpoklady podle odst. 1 body 1 - 3.

d. Na návrh kvalifikované menšiny koncernové společnosti může nařídit soud přezkoumání.

Forum Europaeum pro koncernové právo odůvodnilo svůj návrh následujícím způsobem: (a) koncerny je třeba ve vnitřním trhu výslovně legitimizovat, (b) koncerny musí spočívat na jistém právním základě, a (c) musí existovat zřejmé hranice pro určování koncernové politiky. Výhody oproti německému pojetí jsou zřejmé. Jedná se o vnímání koncernu jako celku, zajištění efektivního fungování koncernové společnosti uvnitř koncernu jako funkční a životaschopné jednotky a celkové pojetí vlivu koncernu na koncernovou společnost oproti kompenzaci jednotlivých opatření a úkonů. Dále tento postup umožňuje legitimizovat chování statutárního orgánu koncernové společnosti a tím i její efektivní řízení. Současně dbá tento návrh jednotlivých specifik členských států. Na evropské úrovni by mělo být upraveno pouze ospravedlnění zásahu koncernového vedení v koncernové společnosti a zakotvení předpokladů. Vše ostatní, zejména sankce, by byly věcí členských států.

4.1.4. Přezkoumání vztahů v koncernu

Přezkoumání vztahů v koncernu je institut relativně běžný nejen v členských státech EU. Detaily se odlišují, přičemž se může jednat o zvláštní přezkoumání v podnikatelském seskupení na základě zvláštních předpokladů nebo o obecné přezkoumání nezávislé akciové společnosti s koncernovým významem. Zpravidla se koná na základě rozhodnutí valné hromady nebo požadavku kvalifikované menšiny. Funkcí přezkoumání vztahů v koncernu je především prevence negativních důsledků koncernové politiky v koncernové společnosti. Může být i podkladem pro zjištění odpovědnosti, často však zajišťuje informace pro menšinové společníky či třetí osoby.

Forum Europaeum pro koncernové právo mělo za to, že přezkoumání vztahů v koncernu je vhodné zakotvit v komunitárním právu. Navrhuje se, aby přezkoumání bylo nutné tehdy, jestliže o to požádá valná hromada nebo kvalifikovaná většina menšinových akcionářů. Menšina by měla mít alespoň 5 % základního kapitálu nebo akcie v nominální hodnotě alespoň 500 000 eur (ECU). Přezkoumání se má vztahovat, pokud je to nutné, na vztahy ke všem společnostem v koncernu. Členské státy mají mít povinnost předvídat sankce při zjištění hrubého porušení povinností na základě přezkoumání. Členským státům by nemělo být bráněno zavést přísnější předpisy v této oblasti.

Jako alternativu na ochranu menšin navrhují experti zavést alespoň řízení k poskytnutí informací. Informace se mají týkat vztahů ke všem propojeným osobám ve skupině, přičemž konkrétní detaily mají být ponechány členským státům. Případné navazující přezkoumání vztahů má být v rukou členských států jako fakultativní prostředek.

V případě zjištění porušení právních povinností při vedení koncernu musí následovat přiměřená opatření. Jednalo by se zejména o povinnost náhrady škody, jmenování statutárních orgánů soudem či jiným orgánem, až po zrušení společnosti.

4.1.5. Nabídky převzetí

V roce 1998 byl osud Směrnice o nabídkách převzetí ještě nejasný. Proto se Forum Europaeum pro koncernové právo zabývalo také otázkami nabídek převzetí s vědomím toho, že jejich původ je především v právu kapitálového trhu. Funkce Směrnicev koncernovém právu by nicméně neměla být pominuta, neboť v různých jurisdikcích je role nabídek převzetí, mající za účel ochranu menšin akciové společnosti, chápána různě. Experti zdůraznili koncepční spor rovnocennosti německé *ex post* ochrany v koncernu podle německého práva s *ex ante* kontrolou prostřednictvím nabídek převzetí při nabytí kontroly. Směrnice o nabídkách převzetí ve znění tehdejšího návrhu ještě obsahovala klauzuli o rovnocenných opatřeních srovnatelných s nabídkou převzetí, která však v konečné verzi Směrnice o nabídkách převzetí nebyla přijata.[5] Nabídka převzetí jako taková byla Forem shledána jako vhodný instrument s potřebou regulace na komunitární úrovni. Členské státy ale měly mít dodatečně k nabídkám převzetí možnost přijímat či zachovat jiná vhodná opatření sledující stejný cíl jako nabídky samé. V tomto případě mělo jít o koncernové právo německého typu s *ex post* ochranou menšinových akcionářů.

Ruku v ruce s nabídkami převzetí jde také úprava *squeeze-outu* a *sell-outu*. Ve vztahu k vytlačení menšinových akcionářů Forum konstatovalo, že se jedná o velmi rozšířený institut známý v mnohých členských státech EU. Nacházíme ho jak ve vztahu ke kotovaným akciovým společnostem, tak ke všem akciovým společnostem příp. jiným kapitálovým společnostem. Může být vázán na nabídku převzetí nebo na jiné nabytí kontroly. Společným cílem všech úprav je zajištění bezproblémového vedení společnosti s jedním akcionářem či společníkem. Právo vytlačení menšinových akcionářů by mělo být k dispozici bez ohledu na předcházející nabídku převzetí a pro všechny kapitálové společnosti.

Institut *sell-outu* znají právní řády několika členských státech EU, jako je Velká Británie či Francie. Pohled do právních úprav členských států EU napovídá, že může existovat v akciových společnostech nebo i v jiných právních formách. Samotné detaily práva odkoupení akcií většinovým akcionářem jsou upraveny odlišně v právních řádech a povětšinou jsou podmínky jeho využití přísné.

Po důkladném zvážení Forum doporučilo zavést, jako doplněk k nabídkám převzetí, možnost vytlačení menšinových akcionářů s tím, že směrnice má stanovit práh mezi 90–95 %, spravedlivé řízení, přiměřenou cenu a dostatečný dozor. Povinný odkup akcií hlavním akcionářem má být k dispozici menšinovým akcionářům i v jiných situacích než po nabídce převzetí při prahu 90–95 %. Forum však nedoporučuje přijetí práva odkupu závazným právním předpisem, neboť *sell-out* není tak rozšířeným institutem jako *squeeze-out*. Bylo navrženo přijetí formou doporučení jako nezávazného právního aktu.

4.1.6. Koncern založený jednostranným prohlášením

Již předběžný návrh Deváté směrnice 1984 obsahoval institut jednostranného prohlášení jako důvodu vzniku koncernu. Tato myšlenka byla zpracována i experty ve Foru Europaeum pro koncernové právo, když se snažili postihnout a regulovat rozpor mezi již mnohokráte zmiňovanou právní mnohostí a hospodářskou jednotou koncernu. Odmítli ovládací smlouvu známou z německého modelu koncernového práva a přiklonili se k jednostrannému prohlášení ovládající osoby. Navrhli, aby mateřská společnost, mající přímo či nepřímo většinu umožňující změnu stanov, mohla jednostranným prohlášením proti dceřiné společnosti převzít její řízení. Prohlášení o vzniku koncernu by bylo zapisováno do obchodního rejstříku s konstitutivním účinkem. Předpokladem pro vznik koncernu by dále byl souhlas valné hromady mateřské společnosti, neboť jedním z právních důsledků prohlášení koncernu by bylo ručení za ztráty v dceřiné společnosti v konkurzu a povinnost odškodnění menšinových akcionářů dceřiné společnosti. Forum navrhlo, aby toto bylo navrženo přijmout ve formě doporučení, nikoliv směrnice.

V odůvodnění se argumentuje tím, že vznik koncernu jednostranným prohlášením má podobný hospodářský efekt jako fúze, avšak na dobu určitou. Při absenci úpravy přeshraničních fúzí [6] a přenositelnosti sídla přes hranice ve vnitřním trhu by tento způsob umožnil konsolidaci koncernu se členy v různých členských státech EU s tím, že by nastolil právní jistotu ve vzájemných vztazích. Právě ekonomická podobnost s fúzí by umožnila aplikaci některých ustanovení Třetí směrnice, zejména čl. 7, případně čl. 5 Šesté směrnice.

Důsledkem prohlášení koncernu by byla možnost dávat právně závazné pokyny týkající se obchodního vedení dceřiné společnosti. Ty by mohly být v jednotlivých případech i nevýhodné pro jednotlivou společnost, přičemž neuposlechnutí tohoto pokynu by bylo důvodem pro odvolání. Upřednostněn by mohl být zájem celého koncernu.

Na rozdíl od smluvního koncernu německého typu by zde nedocházelo k vyrovnání jednotlivých ztrát každoročně, nýbrž teprve při prohlášení konkurzu na dceřinou koncernovou společnost, případně s účinností odvolání koncernového prohlášení mateřskou společností. Jako další ochranné opatření by mohl být uplatněn čl. 13 Třetí směrnice upravující ochranu věřitelů při přeměnách.

Menšinoví akcionáři by měli mít právo na kompenzaci spočívající buď ve výměně jejich podílu v mateřské společnosti nebo v podobě finančního odškodnění, případně v pevné a zaručené roční dividendě. Menšinoví společníci by neměli nést náklady spojené se začleněním společnosti do

koncernu, když tato by mohla být obětována ve prospěch některých z cílů koncernu. Současně by členské státy musely zajistit, aby kompenzace poskytnutá menšinovým společníkům byla přiměřená a přezkoumatelná.

Ukončení konkurzu by bylo možné s dvanáctiměsíční výpovědní lhůtou před koncem účetního období tak, aby koncernová společnost měla možnost obnovit svou autonomní hospodářskou činnost po vyčlenění z koncernu, přičemž věřitelé by měli mít zajištěnu ochranu podle standardu čl. 13 Třetí směrnice.

Účelem navrhované úpravy má být především legalizace celoevropského jednotného řízení ve skupině a přeshraničního spojování subjektů v koncernu. Současně má navrhovaná právní úprava představovat minimální standard s možností členských států tuto úpravu rozvinout.

4.1.7. Povinnosti statutárního orgánu koncernové společnosti v krizi

V členských státech existují různé způsoby odvracení krize obchodní společnosti tak, aby došlo k co největšímu uspokojení věřitelů a ochraně menšinových společníků. Často je však prohlášení konkurzu či rozhodnutí o zrušení společnosti až tím posledním krokem, přičemž je možné zabránit rozvinutí krize v její ranější fázi. Forum Europaeum pro koncernové právo dospělo k závěru, že britský koncept *wrongful trading* je velmi vhodným instrumentem pro přenesení na komunitární úroveň. Tento koncept je součástí úpadkového práva. Jedná se o ručení z důvodu *wrongful trading*: principem zásady *wrongful trading* je závazek každého člena statutárního orgánu činit všechna opatření k zabránění možné ztráty pro věřitele společnosti. Jestliže takové odvracení není možné, má iniciovat neprodlenou likvidaci k zabránění dalších škod nebo se pokusit o okamžitou sanaci. Vedle objektivní stránky *wrongful trading* stojí také subjektivní stránka spočívající v tom, že statutární orgán jednal nedbale s ohledem na ochranu věřitelů společnosti, přičemž musel (nebo za normálních okolností měl) předvídat neodvratitelnost úpadku. Jinými slovy tento koncept počítá s ochranou věřitelů společnosti ještě před vznikem úpadku. Míra povinnosti statutárního orgánu vůči věřitelům společnosti je přímo úměrná zhoršující se situaci společnosti. Tím se zvyšují šance na poklidnou sanaci společnosti. Porušením povinností statutárního orgánu je ručení za náhradu škody věřitelům a společnosti, kterou může nárokovat likvidátor nebo správce konkurzní podstaty po prohlášení likvidace či úpadku společnosti.

Pravidlo *wrongful trading* má svoji koncernovou dimenzi, spočívající v kombinaci s ručením faktického statutárního orgánu podle konceptu *shadow director*. Tento anglický „vynález“ (čl. 251 insolvenčního zákona 1986) znamená přenesení odpovědnosti za *wrongful trading* také na mateřskou společnost, jestliže dceřiná společnost nejedná pouze dle svého vlastního uvážení, nýbrž v souladu s pokyny mateřské společnosti.

Koncept podobný britskému *wrongful trading* najdeme také ve francouzském a belgickém právu. Jedná se o tzv. *action en comblement du passif* společně v kombinaci s konceptem skutečného statutárního orgánu *dirigeant de fait*. Smyslem je opět sankcionování nesprávného vedení společnosti statutárním orgánem před prohlášením konkurzu, spočívající v porušení obecné povinnosti péče řádného hospodáře. Francouzské a belgické právo zakládá odpovědnost statutárního orgánu za vznik krize před prohlášením konkurzu, a tím odůvodňuje existenci odpovědnosti po prohlášení konkurzu. Výsledkem je odpovědnost statutárního orgánu za škody vzniklé věřitelům. Koncept *dirigeant de fait* doplňuje, podobně jako koncept *shadow director*, odpovědnost za úpadek a rozšiřuje ho na další právnické či fyzické osoby, které se vedle řádného statutárního orgánu podílejí na řízení společnosti. Jedním z těchto subjektů může být i koncernový vedoucí či jiná koncernová společnost.

Za daných okolností navrhlo Forum hlavní a alternativní řešení:

a. Jestliže podřízená koncernová společnost nemá rozumné vyhlídky a řešení nemůže být realizované vlastními silami (krize), je mateřská společnost povinna neprodleně tuto společnost sanovat nebo nařídit její likvidaci. Povinnosti statutárního orgánu koncernové společnosti podle vnitrostátního práva zůstávají nedotčeny.

b. Povinnost podle bodu (a) má mateřská společnost jen při kvalifikovaném spojení.[7]

c. Jestliže mateřská společnost poruší své povinnosti podle bodu (a), ručí koncernové společnosti v likvidaci nebo v konkurzu za vyrovnání ztráty, kterou utrpěli věřitelé porušením povinností mateřské společnosti. Má se za to, že mateřská společnost věděla o krizi dceřiné společnosti nebo o ní vědět měla. Soud může určit rozsah újmy způsobené věřitelům.

d. Nárok podle bodu (c) může být uplatňován pouze likvidátorem nebo správcem konkurzní podstaty dceřiné společnosti. Soud jej může uplatnit také z úřední povinnosti.

Alternativa byla navržena následujícím způsobem:

a. Jestliže mateřská společnost ovlivnila statutární orgán podřízené koncernové společnosti, aby následovala zájmy koncernu, musí mateřská společnost zabránit zrušení koncernové společnosti vlastními prostředky (krize), jestliže neexistují rozumné vyhlídky koncernové společnosti, a to neprodleně buď sanací nebo nařízením likvidace společnosti. Povinností statutárního orgánu koncernové společnosti podle vnitrostátního práva zůstávají nedotčeny.

b. (jako odstavec 3 hlavního návrhu)

c. (jako odstavec 4 hlavního návrhu)

Forum zdůvodnilo své návrhy velmi podrobně. V kontextu této práce je třeba vyzdvihnout především jeden z těchto argumentů. Na rozdíl od německého konceptu chrání zásada *wrongful trading* nikoliv koncernovou společnost jako takovou, nýbrž přímo její věřitele v případě konkurzu. K záchraně koncernové společnosti není mateřská společnost nucena, je k ní pouze motivována. Jestliže své povinnosti nesplní, bude odpovídat tak, aby nedošlo k poškození věřitelů koncernové společnosti.

Zpráva vypracovaná Forem stojí za podrobné prostudování, neboť je vhodnou inspirací ukazující tendence v koncernovém právu na komunitární a obecně evropské úrovni. Experti se dotkli několika klíčových otázek odpovědnosti mateřské společnosti a ochrany menšinových akcionářů koncernové společnosti, jakož i jejich věřitelů. Navržená opatření představují rozumnou alternativu k německému pojetí koncernového práva, přičemž ponechávají členským státům významný prostor pro jejich konkrétní provedení, resp. pro zavedení dalších právních institutů a forem regulace. Přínos této práce je dále pozoruhodný v tom, že tým expertů byl složen z odborníků pocházejících často z německého právního prostředí. Závěry a argumentace zde poskytnuté by proto měly být zohledněny i při hledání konceptu koncernového práva v České republice.

---

[1] Materiál Koncernové právo pro Evropu byl zpracován v roce 1998, tj. před přijetím Směrnice o nabídkách převzetí.
[2] Forum Europaeum Konzernrecht, op. cit., str. 686 až 687.
[3] Srov. výše kapitola 3.2.1.
[4] Srov. níže kapitola 6.2.1.
[5] Srov. níže kapitola 4.4.
[6] Tato argumentace je již v důsledku přijetí Desáté směrnice a poslední judikatury ESD překonána. Srov. níže kapitola 4.3.2.
[7] Zde odborníci navrhli další diskusi za účelem vyjasnění spojení mezi mateřskou a dceřinou společností způsobující vznik povinnosti, sanaci či prohlášení likvidace dceřiné společnosti.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Zjednodušení rozvodového řízení – aktuální právní úprava vs. změny, které zavádí rozvodová reforma
- Ochrana klimatu a výroba zboží v roce 2024: uhlíkové clo a změny v emisních povolenkách
- Poskytování informací zadavatelem v zadávacím řízení
- Zásady pro spolupráci obcí s developery a možnost dohody na změně územního plánu
- Jak mohou firmy těžit z EU Taxonomie? Příklady konkrétních příležitostí ve třech sektorech
- Změny v bezplatných emisních povolenkách: na koho dopadnou a jak se na ně připravit?
- Investice do společné věci v nesezdaném soužití
- K povinnosti zaměstnance vrátit zaměstnavateli rozdíl mezi stálou a dosaženou mzdou při uplatnění konta pracovní doby
- Holdingy a zneužití práva při výplatě podílu na zisku.
- Technická novela zákona o zadávání veřejných zakázek vejde v účinnost už 16. 7. 2023
- Konec postupování nároků na dorovnání při squeeze-outu